

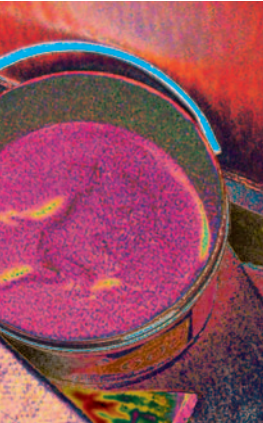
Goede lijmen en lakken

ARBO
BOOMERANG

DE 'SCHILDERSZIEKTE' IN DE WONENBRANCHE
OPS ALS SLUIPEND GEVAAR

Inhoudsopgave

Colofon

Uitgave:

Arboconvenant wonenbranche
Zaagmolenlaan 4
3447 G5 Woerden
T (0348) 49 41 41
F (0348) 49 41 49

Oplage:

9.000

Projectbegeleiding:

WoonWerk
Woerden
www.woonwerk.org

Communicatieconcept & realisatie:

De Kleuver bedrijfscommunicatie b.v.
Veenendaal
www.de-kleuver.nl

2005

- OPS als sluipend gevaar! 3
- 1 Onvoldoende naleving 4
- 2 De acute verschijnselen van OPS 6
- 3 De chronische verschijnselen van OPS 8
- 4 Diagnose OPS door deskundigen 12
- 5 Geen goede argumenten 14
- 6 Rol voor werkgevers 16
- 7 Symptomen en restverschijnselen 18
- 8 Frans Tmmermans, OPS slachtoffer 20
- 9 Jeroen Ketelaar moest leren leven met OPS 24

OPS als sluipend gevaar!

Hoe gevaarlijk is het om te werken met oplosmiddelhoudende producten? Wat is OPS? Wat zijn de symptomen? Het antwoord op deze vragen komt in dit boekje aan de orde. Naast algemene informatie over de gevaren treft u ook praktijkervaringen aan.

Iedereen heeft het wel eens ervaren: het zweverige gevoel na een dagje schilderen met verf op terpentijnbasis. Vooral wanneer u niet goed heeft geventileerd komen dergelijke klachten voor. Het is bekend dat organische oplosmiddelen zoals terpentijn en wasbenzine zeer giftige eigenschappen bevatten die vroeg of laat (ernstige) gezondheidsschade veroorzaken, zoals de beschadiging van het zenuwstelsel. In 1997 bracht een belangrijk adviesorgaan van de overheid, de Sociaal Economische Raad (SER), een advies uit over OPS, het Organo Psycho Syndroom. De SER adviseerde OPS te erkennen als een beroepsziekte, een ziekte waarbij door het inademen van giftige oplosmiddelen het zenuwstelsel kan beschadigen. De overheid heeft toen besloten om het probleem bij de bron aan te pakken: in alle sectoren waar sprake is van risicovolle blootstelling moeten

de oplosmiddelen of de producten die oplosmiddelen bevatten, vervangen worden door oplosmiddelarme of oplosmiddelvrije producten. Inmiddels gelden in veel gevallen wettelijke normen en afspraken. Zo worden in de Vervangingsregeling van 1999 risicosectoren aangewezen waarvoor de 'vervangingsplicht' voor de Vluchtige Organisatie Stoffen (VOS) geldt. Vanaf 1 januari 2000 mogen stoffeerdere, vloerenbedrijven en parketleggers deze oplosmiddelhoudende producten niet meer gebruiken in woningen en bij de projectinrichting.

Enkele bekende voorbeelden van oplosmiddelen zijn:

- Toluëen
- Xyleen
- Benzeen
- Terpentijn
- Hexaan
- Thinner
- Peut
- Wasbenzine
- Ether
- Alcohol

1

Onvoldoende naleving

Ook de wonenbranche is dus door de overheid aangemerkt als een risicosector. Bij de afspraken rondom het Arboconvenant Wonen is OPS als één van de convenantthema's opgenomen.

Uit onderzoek bleek dat de verplichte Vervangingsregeling nog niet door alle werkgevers en werknemers werd nageleefd. Redenen om de Vervangingsregeling niet na te leven zijn bijvoorbeeld: te ingewikkeld, te ver van de praktijk en te streng. Terwijl de regels bedoeld zijn om de gezondheid en de veiligheid tijdens het werk te garanderen. De organische oplosmiddelen vallen onder hoofdstuk 4 van het Arbobesluit (gevaarlijke stoffen en biologische agen-

tia) in de Arbowet. Inspecteurs van de Arbeidsinspectie voeren vaak controles uit op de naleving van de Vervangingsregeling. Inspecties richten zich op de volgende zaken:

- Het toepassen van producten die zijn voorgeschreven volgens de Vervangingsregeling.
- Het beschikbaar zijn op de locatie van veiligheidsinformatie(bladen).
- De voorlichting aan de werknemers.
- Het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen.

Volgens de overheid komt ongeveer een half miljoen werknemers dagelijks in aanraking met oplosmiddelen. Inmiddels zijn er in Nederland zo'n 2500 OPS-slachtoffers. Met deze aantallen moeten we constateren dat dagelijks duizenden mensen het risico lopen om slachtoffer te worden van het sluipend gevaar dat OPS heet.

2

De acute verschijnselen van OPS

De schadelijke werking van oplosmiddelhoudende producten en de ernstige klachten die kunnen optreden zijn onder te verdelen in acute effecten en chronische effecten.

De klachten vormen veelal op de langere termijn een grote belasting voor de werknemer en zijn sociale omgeving (gezin, familie, bedrijf). De ernst van de verschijnselen is afhankelijk van de mate en de duur van de inademing en de blootstelling aan oplosmiddelhoudende stoffen. U mag een vergelijking trekken met dronkenschap, variërend van licht aangeschoten tot zwaar onder invloed. Een kortdurende en hevige blootstelling aan organische oplosmiddelen kan **ACUTE EFFECTEN** tot gevolg hebben, zoals een verdooving van de hersencellen.

Kenmerkende verschijnselen die daarop snel volgen zijn: misselijkheid, braken, zwaar of pijnlijk gevoel in de maag, transpireren, hartkloppingen, hoofdpijn, duizeligheid, slaperigheid.

Bij een zeer grote blootstelling kan zelfs bewusteloosheid optreden. Bij minder hoge concentraties kan een lichte bewustzijnsdaling optreden, zelfs al tijdens het werk. Met concentratiestoornissen als gevolg. Ook het uitvoeren van nauwkeurige bewegingen kost meer moeite. Na het werk kunnen de verschijnselen blijven bestaan. Autorijden

kan bijvoorbeeld ernstig belemmerd worden. Doorgaans zijn acute OPS-klachten omkeerbaar. Het stoppen van de blootstelling leidt na korte tijd (doorgaans enkele uren) tot een herstel.

De chronische verschijnselen van OPS

Bij regelmatige blootstelling kunnen oplosmiddelen zich in het lichaam ophopen, met name in het hersenweefsel. Zenuwcellen kunnen ernstig beschadigen en er kan een blijvende hersenschade ontstaan.

Dit zijn de **chronische effecten** van het langdurig omgaan met oplosmiddelhoudende producten. De psychische stoornissen die daar het gevolg van kunnen zijn, worden OPS genoemd. In de hersenschade worden drie stadia onderscheiden: licht, matig en ernstig OPS.

Een **Licht oplosmiddel-OPS** is een overgangsvorm tussen acuut (snel komend, snel verdwijnend) en een chronische OPS (langzamer komend, langzamer verdwijnend). De verschijnselen die voorkomen zijn slaapstoornissen, hoofdpijn, duizelig-

heid, vermoeidheid, verlies van interesse in dagelijkse activiteiten, concentratiestoornissen en traagheid in het uitvoeren van handelingen. De klachten hoeven niet blijvend te zijn. Enige tijd na beëindiging van de blootstelling kunnen ze verdwijnen. In weekenden en vakanties zijn de klachten minder. Dit wordt ook wel eens het 'Kortjakje-syndroom' genoemd.

Bij **Matig oplosmiddel-OPS** kan de lichte hersenschade geleidelijk ernstiger worden. De matige vorm van hersenschade die dan ontstaat, kan enkele weken tot maanden duren. Vaak zijn gelijktijdig ook nog verschijnselen van lichte hersenschade aanwezig. Bij een matig OPS kan het geheugen gestoord raken, iets dat bij de lichte hersenschade niet voorkomt. Met name het korte-termijn geheugen, herinnering van voorvallen die enkele minuten tot dagen tevoren hebben plaats gevonden, kan verslechteren. Vaak treden stemmingswisselingen op; het ene moment is men blij en uitgelaten, het andere

moment chagrijnig en kortaf. Ook kan iemand juist voortdurend in een sombere, neerslachtige stemming verkeren. Bij mensen die aan matige hersenschade lijden is soms de persoonlijkheid veranderd. Familie, bekenden en collega's stellen dan vast dat 'iemand zichzelf niet meer is'. Bij een matig OPS kunnen een aantal beschadigingen al blijvend zijn, wat gepaard gaat met blijvende ziekteverschijnselen. Het komt echter ook voor dat patiënten, geruime tijd nadat de blootstelling is gestopt, weer volledig herstellen. In weekeinden en vakanties verdwijnen de klachten echter niet (meer).

Het **Ernstig oplosmiddel-OPS** ontstaat als men bij matige hersenschade toch met oplosmiddelen blijft werken. Dan kan sluipenderwijs ernstige hersenschade ontstaan. De klachten lijken op die van een matig OPS, maar dan erger. Het functioneren van de hersenen gaat zodanig achteruit dat dit bijna altijd problemen geeft met het uitvoeren van het werk. Er treden geheugenstoornissen op en ook

ontstaan er vaak afwijkingen in het logisch denken. Dit laatste kan blijken doordat een slachtoffer van de ziekte moeite heeft met conclusies trekken en een oordeel vormen. Iemand kan bijvoorbeeld eenvoudige rekensommen niet meer maken. Bij mensen die aan ernstige hersenschade lijden is bijna altijd de persoonlijkheid veranderd. Omdat de veranderingen zo langzaam gaan, heeft de

zieke de veranderingen zelf vaak niet door. Meestal is het te laat voor (volledig) herstel en belanden mensen in de WAO. De ernstige hersenschade door het werken met producten die oplosmiddelen bevatten, vertoont overeenkomsten met sommige vormen van dementie.

HOGER RISICO OP KINDEREN MET AFWIJKINGEN

Schilders lopen vijfmaal zoveel risico een kind te krijgen met aangeboren afwijkingen dan andere beroepsgroepen. Dat zeggen onderzoekers van het Universitair Medisch Centrum St. Radboud in Nijmegen. Dit verhoogde risico wordt veroorzaakt door het werken met oplosmiddelen in verf. In het al enkele jaren lopende onderzoek zijn recent 1.500 schilders vergeleken met evenzo-veel timmermannen. Bij schilders was het aantal kinderen met een aangeboren afwijking ongeveer vier procent, bij timmerlui rond de één procent.

Bron: St. Radboud Ziekenhuis Nijmegen

4

Diagnose OPS door deskundigen

Omdat het mechanisme van het ontstaan van OPS nog niet volledig is opgehelderd, blijft het ingewikkeld om de klachten van een patiënt met een mogelijk oplosmiddel-OPS te onderscheiden van andere oorzaken. Om de oorzaken beter in kaart te brengen zijn in Nederland twee **Solvent Teams** opgericht. Deze teams zijn gespecialiseerd in het onderzoeken van klachten die door het werken met oplosmiddelen veroorzaakt

worden. Na uitgebreid medisch onderzoek en onderzoek naar het arbeidsverleden wordt door een team van deskundigen beoordeeld of een werknemer OPS heeft.

5

Geen goede argumenten

Ondanks de bekendheid met de gevaren, wordt er binnen de wonenbranche nog steeds gewerkt met oplosmiddelhoudende producten. Argumenten daarvoor zijn:

1. met oplosmiddelhoudende producten werk je sneller;
2. de risico's zullen voor mij zo'n vaart niet lopen;
3. goede alternatieven zijn nog niet op de markt gebracht.

Al deze argumenten zijn echter te weerleggen:

1. Oplosmiddelhoudende producten werken inderdaad sneller: ze drogen meestal sneller en de verwerking is minder arbeidsintensief. Daar tegenover staat het bedrijfsrisico dat personeel als gevolg van OPS kan uitvallen. Het is dan nog maar de vraag hoe snel u nieuw en bekwaam personeel hebt gevonden. Daarbij komt ook nog de aansprakelijkheid van de werkgever, wanneer een medewerker door het gebruik van de verkeerde middelen gezondheidsklachten krijgt.

2. Zowel werkgevers als werknemers onderschatten de risico's. Op korte termijn zijn de symptomen inderdaad moeilijk te onderscheiden, maar op lange termijn openbaart OPS zich als een sluipende, niet te herstellen ziekte.
3. Er zijn voldoende goede alternatieven op de markt en de ontwikkeling daarvan gaat nog steeds door.

6

Rol voor werkgevers

Werkgevers kunnen bijdragen aan het terugdringen van de risico's en gevolgen van het werken met oplosmiddelhoudende producten. Deze bijdrage kan bestaan uit drie inspanningen:

1. Het uitvoeren van de Vervangingsregeling door alleen oplosmiddelarme of -vrije producten te gebruiken.

2. Preventie van blootstelling, bijvoorbeeld door verstrekking van persoonlijke beschermingsmiddelen.

3. Geven van voorlichting aan werknemers over de risico's als zij toch met oplosmiddelhoudende producten werken.

Symptomen en restverschijnselen

In het schema op deze pagina's zijn alle acute en chronische symptomen als gevolg van het werken met oplosmiddelhoudende lijmen, lakken en vulmiddelen bij elkaar gezet. Ook de duur van de bedwelming/vergiftiging leest u in dit schema, evenals alle restverschijnselen.

Ziektebeeld	Duur	Symptomen	Restverschijnselen
Acute bedwelming / vergiftiging met effecten op het centraal zenuwstelsel			
Acute bedwelming	Minuten tot uren	Verminderd bewustzijn/sufheid, aandachtstoornissen, coördinatieproblemen, soms misselijkheid (vaak omschreven als: "dronken gevoel, high zijn"), hoofdpijn	Geen (wel mogelijk na vele acute bedwelmingen)
Acute OPS	Uren	Tijdens vergiftiging: verwardheid, coma, epileptische aanvallen	Soms permanente geheugenstoornissen en vermindering van vaardigheden

Ziektebeeld	Duur	Symptomen	Restverschijnselen
Chronische bedwelming / vergiftiging met effecten op het zenuwstelsel			
Lichte OPS	Dagen tot weken	Depressie, prikkelbaarheid, moeheid, concentratiestoornissen	Geen, omkeerbaar (wel mogelijk na meerdere blootstellings-episodes)
Matige OPS	Maanden tot jaren	Moeheid, stemmingsstoornissen, (prikkelbaarheid, depressie), vergeetachtigheid (korte termijngeheugenverlies), concentratiestoornissen, oriëntatiestoornissen	Na staken van de blootstelling kan verbetering optreden, maar er kunnen geheugenstoornissen en vermindering van vaardigheden blijven bestaan
Ernstige OPS	Jaren	Geheugenstoornissen, vermindering van vaardigheden en emotionele veranderingen ernstiger dan bij de milde vorm: een ziektebeeld dat lijkt op dementie, met progressieve en globale aantasting van intelligentie en ernstige geheugenstoornissen	Onomkeerbaar

Frans Timmermans, OPS slachtoffer

‘Ik heb te veel tapijt geplakt’

Hij droomt nog elke nacht over tapijt leggen. Dat deed Frans Timmermans dan ook dertig jaar. Elke dag, vaak zes dagen per week. En met heel veel plezier. Tot het vijf jaar geleden echt niet meer ging. OPS was zijn lichaam ingeslopen. Frans heeft te vaak met oplosmiddelhoudende lijmen moeten werken.

“Ik werkte bij een woonwinkel in Gelderland waar we het tapijt altijd verlijmden. Snel en goedkoop. We gebruikten zelfs extra verdunner voor een snellere verdamping. Er werd wel eens gesproken over de schadelijke effecten van die lijm, maar je wordt toch niet van de ene op de andere dag ziek was de overtuiging. De baas begeleidde ons niet, die vond onze snelheid natuurlijk prima. Ik stond dag en nacht klaar voor de zaak, de klanten dachten wel eens dat deze zaak van mezelf was. Tot 1996. Ik kreeg een longontsteking en ben daarna nooit meer de oude geworden.”

Brandnetels, misselijk, dronken

Er volgde een reeks van bezoeken aan artsen. “Soms was ik een week thuis, had dikke lippen en een dikke tong die uit mijn mond hing. Of ik brandnetels had gegeten. Ik was vaak misselijk. Of ik had het gevoel dronken te zijn, terwijl ik geen druppel alcohol dronk. Ik was altijd plezierig in de omgang geweest, maar merkte dat ik steeds knorriger werd. Ik kon weinig hebben, kreeg ook het werk niet meer af. In 1999 ben ik in het ziekenhuis opgenomen. In een week viel ik elf kilo af. Was ik misschien HIV-besmet, fluisterde men. Overspannen, dat werd ook geroe-

pen. Maar de echte oorzaak kwam niet aan het licht. Een kennis noemde de schildersziekte, wat ik daarna heb voorgelegd aan de huisarts. Maar die ziekte viel moeilijk aan te tonen, was de reactie. Na ruim drie jaar van steeds ernstiger klachten, kwam ik in het Ziekenhuis Medisch Spectrum Twente. Na uitvoerig onderzoek stelde de neuroloog Hageman vast dat ik OPS heb, stadium 7 op een schaal van 0 t/m 9. Ik had te veel tapijt geplakt.”

“Je kunt niet meer twee dingen tegelijk doen”

Korte termijn geheugen aangetast

OPS is een ziekte die erin sluipt. “Het gif sloopt langzaam je lichaam,” heeft Frans ervaren. “Ik moet altijd hoesten, terwijl ik nooit heb gerookt. Er ontstaat eczeem en je wordt allergisch voor stoffen. Vooral het korte termijn-geheugen wordt aangetast, waardoor je niet meer twee dingen tegelijk kunt doen. Als de kinderen op bezoek zijn, kan de televisie niet aan. Je moet alles opschrijven, zonder boodschappenlijstje kun je de deur niet uit. Je voelt je altijd moe en je doet wel eens dagen over een klusje in huis. Af en toe kom je niet op het goede woord, sommi-

ge woorden kun je niet meer uitspreken, soms gebruik je een woord dat alleen maar lijkt op wat je bedoelt, zoals Sesamstraat in plaats van sesamzaad.”

Beroepsziekte is erkend

De 25 jaar trouwe dienst heeft Frans met glans gehaald. Maar de belofte van de baas dat Frans altijd op hem kon rekenen, ook als hij ziek werd, is niet uitgekomen. “Ik heb goed voor de baas gezorgd, maar toen het ging om een vergoeding van het verschil tussen wat ik verdiende en waarmee ik het in de WAO moet doen, gaf hij niet thuis.” Frans is na twee jaar

Ziektewet in de WAO gekomen en voor 100 procent afgekeurd. Hij hoeft nooit meer gekeurd te worden. Met hulp van het Bureau voor Beroepsziekten, een stichting van de FNV, is hij een procedure gestart tegen zijn bedrijf. “Het heeft tweeënehalf jaar geduurd, maar we hebben gewonnen. Er is een mooi bedrag als schadevergoeding uitgekeerd, minus de kosten van de procedure. Dan wandel je toch iets prettiger rond. We kunnen bijvoorbeeld in ons huis blijven wonen. Alle complimenten voor dit bureau.”

Teruggetrokken leven

Zijn echtgenote Lidy is hem altijd blijven steunen. “Gelukkig waren onze kinderen al groter,” zegt Lidy, “want ik heb via de OPS Vereniging (www.verenigingops.nl) begrepen dat het met jonge kinderen thuis nog veel moeilijker is als de vader zo ziek wordt. Vooral als hij soms ook agressief is door de ziekte en de machteloosheid. Dan kun je als moeder voor

harde keuzes komen te staan. Ik kan voor Frans zorgen en laat hem niet in de steek.” Waar Frans aan toevoegt: “Je leert accepteren dat de ene persoon vatbaarder is voor de ziekte dan de andere. Je krijgt de problemen iets beter in de hand. Wij zoeken de drukte niet op. Ik ben graag thuis en leidt een teruggetrokken leven. Kijk veel televisie. Gelukkig heb ik ook mijn duiven nog.”

Jeroen Ketelaar moest leren leven met OPS

“Er was niemand die vertelde waaraan je werd blootgesteld”

“Ik wil mijn verhaal graag kwijt, want ik wil mijn collega’s waarschuwen. Het is zo schadelijk voor je gezondheid als je doorgaat met het gebruik van gevaarlijke, oplosmiddelhoudende lijmen en lakken. Ik heb er OPS van gekregen.”

“De meeste parketleggers zullen wel weten dat parketlakken en –lijmen gevaarlijke oplosmiddelen bevatten. Iedereen heeft er wel eens hoofdpijn van gehad. Of heeft gezien dat een oudere collega boven een net geïmpregneerde vloer zat te trillen. Wie weet, kennen ze net als ik oud-collega’s waarvan ze het vak vroeger hebben geleerd, die met piepende longen zijn gestorven.” Jeroen Ketelaar (44) vertelt zijn verhaal in

Gedringen oprecht en duidelijk. Hij kent de praktijk. “Er heerste natuurlijk een mentaliteit dat je niet moest zeuren, want het zou zo’n vaart niet lopen met die oplosmiddelen. Ik liep altijd voorop in de persoonlijke bescherming. Ik had als één van de eerste parketleggers een koolstofmasker en heb daar het juiste filter bij gezocht. Het maakte mij niet uit dat ik daarmee voor gek liep. Ik zette ook altijd een raam en een deur tegen elkaar open.”

Piekblootstelling

“Waarom ik dan toch OPS (Organisch Psycho Syndroom) heb gekregen? Met het mondmasker ben je maar voor de helft beschermd, zo bleek later. De andere helft van de vluchtige stoffen neem je op via de huid. Als je een vloer impregneerde of met oplosmiddelhoudende lak behandelde, was de concentratie aan organische oplosmiddelen in de lucht heel hoog. Die ‘piekblootstelling’ kan het lichaam niet verwerken. Wat dat betreft is het omgaan met oplosmiddelhoudende parketlak nog gevaarlijker dan schilderen met verf op terpentijnbasis. Je staat tijdens het schilderen wel de hele dag in die vieze lucht, maar de concentratie daarvan is veel lager. Het speelt trouwens

wel een rol of je meer of minder vatbaar bent voor de effecten van de oplosmiddelen. Maar wat ik ooit een werkgever hoorde zeggen, dat ‘zijn vloerenleggers er immuun voor zijn’, dat is een schandalige voorstelling van zaken.

Reuk gaat kapot

Jeroen Ketelaar kreeg zware hoofdpijnen, waar hij soms zelfs misselijk van werd. “Je reuk gaat ook kapot, je krijgt een slechte adem en je wordt vergeetachtig. Nu ik consequent bij elk oplosmiddel vandaan blijf, is er sprake van enig herstel. De hoofdpijn is bijvoorbeeld iets minder, maar koken kan ik niet op geur. Ik heb Licht OPS, zo is vastgesteld in het ziekenhuis in Enschede. Daarmee kun je wel

leven en werken, al is de kwaliteit van het leven minder. Je moet er voor een deel mee leren omgaan. Ik schrijf alles op: een telefonische afspraak onderweg moet ik direct op papier zetten. Als je dingen hebt gedaan zoals ‘s avonds de buitendeur op slot doen, dan zeg ik dat hardop tegen mezelf. Je moet de dingen heel bewust doen en niet op de automatische piloot. Dat helpt. Natuurlijk heeft OPS ook een rol gespeeld in het gezin, als vader ziek van de lucht van lijmen en lakken thuis komt. Het gezin moet toch door. We hebben die fase overwonnen en nu kunnen we er een beetje grapjes over maken. Als mijn zoon of dochter iets vergeet, zeggen ze wel eens: ‘t Lijkt wel of ik OPS heb.’”

“Het zal niet zo’n vaart lopen, wordt nog te vaak gezegd”

Prachtig vak

Als timmerman startte Jeroen Ketelaar in een meubelfabriek. Later werd hij glaszetter, emigreerde een jaar naar Canada, werkte daarna in de zonwering en kwam terug in het timmerbedrijf als trappenbouwer. In 1990 kreeg hij een droomkans: parket leggen, iets moois met je handen op de vloer maken. Hij werkte tien jaar bij een groot parketbedrijf in Gelderland en is nu al vijf jaar de duizendpoot bij Wood-Floor in Doetinchem. “Ik verkoop, ik ben de technische man, stuur het personeel aan, maar ik zit ook nog op de vloer. Dat blijft het mooiste werk. Ondanks de

schade die ik heb opgelopen, doe ik het allemaal nog met enorm veel plezier, want parketleggers is een prachtig vak.”

Aansprakelijk stellen

“Ik weet nu alles van de producten die we gebruiken. Je kunt tegenwoordig alle gegevens via internet opzoeken. Dat was anders toen ik vijftien jaar geleden begon. Er was niemand die je vertelde waaraan je werd blootgesteld. Je deed gewoon mee. De vieze luchtjes nam je op de koop toe. Toen eenmaal vast stond dat ik Licht OPS heb, was het contact met lotgenoten erg belangrijk. In het ziekenhuis

in Enschede heb ik mensen zien verdwalen, ze waren opgejaagd en onzeker, hadden migraine. Daarna heb ik ook besloten voor mezelf op te komen. Met de medewerking van het Bureau voor Beroepsziekten is mijn vorige werkgever aansprakelijk gesteld. Ik moest aan mijn toekomst denken, je weet immers niet hoe het verder gaat. OPS sluipt er langzaam in, je weet niet of je nog meer problemen krijgt, of je financieel voor je gezin kunt blijven zorgen. Het is tot een schikking gekomen, waarover we tevreden kunnen zijn.”

Gevaar nog niet geweken

“Ik vertel het verhaal om collega’s te waarschuwen. Want er wordt nog steeds veel oplosmiddelhoudende producten verkocht. Middelen waarmee je sneller werkt, middelen die minder kosten dan de oplosmiddelvrije producten. Ze worden dus nog gebruikt, vooral door z.z.p.’ers. Enerzijds hebben zij niet zo veel

keus in een markt die zo goedkoop mogelijk vloeren wil leggen. Anderzijds hebben zij ook lak aan de regels. Geld is belangrijker dan mensenlevens. Dat gaat door zo lang de oplosmiddelhoudende producten worden gedoogd. Zo lang concurrentievervalsing niet wordt voorkomen en wordt bestraft.”

Jeroen Ketelaar: “Met een mondkapje ben je maar voor de helft beschermd.”

W O N E N B R A N C H E

Arboconvenant Wonenbranche: een initiatief van werkgevers, werknemers en Ministerie van SZW

HELPDESK

(0348) 49 41 41

CBW.ORG

CNVDIENSTENBOND.NL

FNVBONDGENOTEN.NL

FNVBOUW.NL

HBBCNV.NL

MINSZW.NL

VPLPARKET.NL

WOONWERK.ORG

ARBO-BOOMERANG Wat je er samen in stopt, komt ook terug

Dienstenbond

